

A brosúra a DUAL TRANSFER projekt keretében készült

A 7., 8. és 9. osztályos általános iskolai tanulók képzési és szakmai életútja, és a muravidéki vállalatok humánerőforrás-igényei

A 2020-as évi elemzés összefoglalója

A DUAL TRANSFER projekt az Interreg V-A Szlovénia – Magyarország 2014-2020 Együttműködési Program keretében, az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Murska Sobota, augusztus 2020

A 7., 8. és 9. osztályos, muravidéki általános iskolai tanulók képzési és szakmai életútjával kapcsolatos felmérés eredményeinek összefoglalója

- Az általános iskolások képzési és szakmai életútjával kapcsolatos kérdőív 11 kérdést tartalmaz, amelyeket a muravidéki általános iskolák 7., 8. és 9. osztályos tanulói választottak meg.
- A felmérésbe összesen 2.831, 7., 8. és 9. osztályos tanulót vontunk be. A kérdőívet 567 tanuló, vagyis a DUAL TRANSFER projektbe kitűzött létszámnál 67-tel több tanuló töltötte ki. A kérdőívet 536 tanuló maradéktalanul kitöltötte, 31 tanuló pedig részben töltötte ki. A felmérésbe 38 Mura-vidéki általános iskolát hívtunk meg, 23 Mura-vidéki iskola tanulói pedig ténylegesen is részt vettek a felmérésben.

Az általános iskola 7., 8. és 9. osztályos általános iskolai tanulók válaszainak rövid összefoglalója

- **A kérdőívet kitöltők közül 58,3 % lány és 41,6 % fiú.** Az előző évi tanulmányi eredmény alapján a felmérésben résztvevők **32,1 % volt kitűnő, 43,7 % jeles, 20,6 % jó és 2,7 % elégséges eredményű tanuló.**
- A **„Melyek a kedvenc tantárgyaid?”** kérdésre a tanulók 40,9 %-a, az első helyen a testnevelést nevezték meg (az 563-ból 230-an), a második a második helyen, 28,2 %-kal a képzőművészeti nevelés szerepel, 21,3 %-kal a matematika a harmadik helyre került, ezt az angol nyelv követi 16,9%-kal, és az ötödik helyen a szlovén nyelv van 16,2%-kal.

- **Az első TOP 10 hivatás**, amelyek a leginkább vonzó a tanulók számára: tanító, orvos, számítástechnikai mérnök, óvodai nevelő, kozmetikai technikus, fodrász, építész, elektrotechnikus, asztalos, állatorvos.
- Arra a kérdésre adott 528 válaszból, hogy **„Milyen iskolai és iskolán kívüli tevékenységekben (szakkörökben) veszel részt?”** kiderül, hogy a tanulók 10,0 %-a nem vesz részt szabadidős tevékenységekben, illetve szakkörben. Kiemelkedő az első 8 tevékenység aránya, mivel a válaszok több mint 5 % szerint a tanulók ezekben vesznek részt. A legkedveltebb szabadidős tevékenység 14,2 %-kal a „Zeneiskola”, ezt követi 13,6 %-kal az „Énekar”, 13,1 %-kal, a harmadik helyen a „Labdarúgás” szerepel, ezt követi 12,3 %-kal a „Rekreációs sporttevékenység”, 11,9 %-kal a „Tűzoltók”, 7,8 %-kal a „Képzőművészeti alkotás” és 6,4 %-kal a „Röplabda”. A többi tevékenység egyike sem éri el az 5 %-os részvételi arányt.
- A kérdésre, hogy **„Folytatod-e tanulmányaidat az általános iskola befejezése után?”** a tanulók többsége (93,3 %) „IGEN” választ adott. A „NEM” választ a tanulók 0 %-a választotta, míg 2,1 % a „MÉG NEM TUDOM” választ jelölte meg. A kérdésre a megkérdezett tanulók 4,6 %-a nem válaszolt.
- Arra a kérdésre válaszolva **„Melyik lehet számodra a legmegfelelőbb iskola?”** a megkérdezett tanulók 25,4 %-a a gimnáziumot, a megkérdezettek 25,4 %-a pedig az EGYÉB választ jelölte meg, vagyis, hogy a kérdésben felsorolt lehetőségek egyikét sem választaná, 11,9 % az egészségügyi szakközépiskolát, 9,7 % az elektrotechnikai középiskolát, 8,6 % a gépészmérnöki, 6,3 % a közgazdasági, 5,5 % a mezőgazdasági szakközépiskolát jelölte meg. A megkérdezettek 3,1 %-a a vendéglátóipari iskolát választotta, míg a tanulók 4 %-a nem válaszolt a kérdésre.
- Arra a kérdésre válaszolva, hogy **„Melyik oktatási programot fogod választani?”** a tanulók 46,1 %-a a szakközépiskolai, illetve (4 éves) technikumot jelölte meg, a tanulók 31,2 %-a választaná a gimnáziumi programot, 17,4 % a szakiskolai képzési

programot, 3,4 % a tanulószereződéses (inasképző) gyakorlati képzési programot (3 éves) és a tanulóknak mindössze 1,9 %-a választaná a (2 éves), alacsonyabb szintű középfokú szakképzést.

- Arra a kérdésre válaszolva, **„Ki befolyásolta leginkább az iskolaválasztásodat?”** a tanulók 59,9 %-a válaszolta, hogy egyedül döntöttek, a tanulók 16,0 %-a esetében a szülők, 9 % esetében a tájékoztatási napok, 5,8 % esetében a barátok, iskolatársak hatására döntöttek, a tanulók 6,1 %-a jelölte meg az „egyéb lehetőséget”, a tanulók 1,5 %-a a pályaválasztási tanácsadást jelölte meg, míg a kérdésre a tanulók 0,2 %-a nem válaszolt.
- Arra a kérdésre válaszolva, **van-e olyan szakma, amit közelebből is szeretnének megismerni**, a tanulók 61,9 %-a válaszolt „IGENNEL”, míg a „NEM” választ a megkérdezettek 38,1 %-a jelölte meg. Igen válasz esetében meg kellett jelölni a szakmát, amit szeretnének megismerni. A 329 válasz között a leggyakoribb szakterületek az alábbiak voltak: számítástechnikai szakma, orvos, pszichiáter, óvónő, dada, kozmetikus és elektrotechnikus, állatorvos és pszichológus, színész, rendőr, kriminalista, nyomozó, vámos, építész/tervező.
- A **mit szeretnének a tanulók a középiskola befejezését követően** kérdésre a megkérdezettek 43,9 %-a a továbbtanulást jelölte meg, a tanulók 32,5 %-a még nem tudja, 17,5 % munkába kíván állni, vagy vállalkozóként kíván dolgozni, és a tanulók 6,2 %-a nem válaszolt a kérdésre.
- Arra a kérdésre válaszolva, **Rendelkezel-e kellő információkkal a továbbtanulást illetően?**, a tanulók 68,4 %-a az „IGEN”, 25,8 %-a a „NEM” választ jelölte meg, míg 5,8 % nem válaszolt a kérdésre.

A 2020. évi Mura-vidéki vállalatok munkaerő szükségletei felmérésének összefoglalója

- A felmérésbe 104 vállalat/egyéni vállalkozót vontunk be. A legnagyobb arányt az építőipari vállalkozók/egyéni vállalkozók képezik (24,0 %), ezt az egyéb tevékenységekkel foglalkozó vállalkozók (13,4 %), majd a fémipari termékeket gyártó – kivéve a gépeket és berendezéseket – vállalkozók (7,7 %) követik, majd a mezőgazdasággal és vadászattal, erdészettel, halászattal foglalkozó vállalatok (5,7 %), valamint a vendéglátóipari vállalatok (5,8 %) következnek. A hatodik helyen találjuk a szállítással és raktározással foglalkozó vállalatokat 4,8 %-kal *(lásd az 1. sz. táblázatot, 6. old.)*.
- A felmérés eredményeibe bevont vállalatok/egyéni vállalkozók 5.540 személyt foglalkoztatnak, ami a Mura-vidéki gazdasági társaságokban és egyéni vállalkozóknál foglalkoztatottak 28,3 %-át képezi *(2019-ben 19.551 személy– AJPES 2019-es adatai)*.

A felmérésben közreműködő vállalatokban/egyéni vállalkozóknál foglalkoztatott személyek (2020) iskolai végzettségi vagy nemzeti szakmai képesítési szintje szerint a felméréssel olyan adatokhoz jutottunk, miszerint a Mura-vidéki vállalatokban/egyéni vállalkozóknál foglalkoztatott személyek 13,36 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel, vagy csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az elemzésben résztvevő vállalatok osztályozási rendszere azt is kimutatja, hogy a foglalkoztatottak 6,84 %-a nemzeti szakmai képesítéssel és alacsonyabb szintű középfokú szakképesítéssel (2 év) rendelkezik. Szakiskolai végzettséggel (3 év), szakiskolai programot kiegészítő szakiskolai programot nyújtó (3+2) és szakközépiskolai (4 év) végzettséggel, valamint szakfőiskolai végzettséggel pedig a foglalkoztatottak 66,90 %-a rendelkezik. Főiskolai végzettsége a foglalkoztatottak 4,1 %-nak, 1. bolognai szintű végzettsége 1,35 %-nak van. A foglalkoztatottak 4,76 %-nak egyetemi szintű végzettsége, 1,16 %-nak 2. bolognai szintű végzettsége, magiszteri címe, specializációja vagy doktori címe pedig a foglalkoztatottak

1,53 %-nak (lásd a 2. sz. táblázatot, 8. oldal). Ha az adatokat a 2011-es adatokkal hasonlítjuk össze, 2011 után észrevehető a szakiskolai programot kiegészítő szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők számának a csökkenése. 2020-ban egyetemi szintű, 2. bolognai szintű végzettséggel, magiszteri végzettséggel, specializációval vagy doktori címmel a foglalkoztatottak 7,45 %-a rendelkezik. Összehasonlításképpen, 2011-ben ez az adat 6,63 % volt, 2017-ben ez a szám 7,37 %-ra növekedett.

- A következő öt éves időszakban (2020–2024) foglalkoztatni szándékozó humán erőforrás- struktúra tekintetében a képzési szint figyelembevételében észrevehető, hogy 2024-ig 912 új alkalmazott foglalkoztatását jelölték meg. A munkahelyek 4,27 %-a igényel alacsonyabb szintű középfokú szakképesítést (2 év), szakiskolai képesítést (3 év), szakközépiskolai – tanuló szerződéses gyakorlati képzési programos/inasképzési végzettséget (3 éves), szakiskolai programot kiegészítő szakközépiskolai végzettséget (3+2), szakközépiskolai (4 éves) végzettséget, szakfőiskolai végzettséget pedig az új munkahelyek 63,60 %-a igényel. Főiskolai és 1. fokú bolognai végzettséget 10,41 %-ban, egyetemi, 2. fokú bolognai, magiszteri szintű, specializációs vagy doktori szintű végzettséget pedig az újonnan foglalkoztatottak 17,11 %-a esetében igényelnek. Nemzeti szakmai képesítéssel a vállalkozók csak 2,19 %-ot, míg általános iskolai végzettséggel csak az új foglalkoztatottak 4,61 %-át foglalkoztatnák.
- A szakmák szerint a vállalkozók **2024-ig** főképp a következő kádereket kívánják foglalkoztatni: gépésztechnikus, programozó, járművezető, gépészmérnök, elektrotechnikus, villanyszerelő, okl. villamosmérnök, gazdálkodó, faipari technikus, faipari szakmunkás, faipari mérnök.
- Az eltelt 12 hónapban a vállalatok/egyéni vállalkozók 27,9 %-a a szak-, ill. szakközépiskolai (technikusi) végzettségű foglalkoztatottak számának a növekedését, 11,5 %-a pedig a csökkenését észlelte.
- A megfelelő munkaerő keresésével az elmúlt 3 évben a felmérésben résztvevő vállalatok/egyéni vállalkozók 42,3 %-a, egyáltalán nem pedig a 3,8 %-a.

- A vállalatok/egyéni vállalkozók 66,4 %-a rendelkezik olyan munkahellyel, amelyre nehezen található megfelelő képezésű alkalmazott. 28,8 % esetében nincs olyan munkahely, amelyre nem találnának megfelelő képezésű dolgozót.
- Az „Együttműködnek-e a szakterületükre vonatkozó képzési intézményekkel?” kérdésre a résztvevők 50 %-a IGEN-nel, a 43,3 %-a pedig NEM-mel válaszolt. A regionális ösztöndíjprogramok (PIF), ill. egyéb ösztöndíjazási módok lehetőségét a vállalatok/egyéni vállalkozók 14,4 %-a használja ki, 76,9 %-a ezekkel a lehetőségekkel nem él. Az új munkaerő keresésében a vállalatok/egyéni vállalkozók a leggyakrabban az Szlovén Köztársaság Munkaügyi Hivatalával közreműködik, a vállalatok 41,0 %-a adta ezt a választ, 20 %-a az internetet és a közösségi hálózatokat használja, 14,4 %-a a médiában (sajtó, rádió...) közzétett pályázatokkal hirdeti meg az állást.
- A formális képzést (iskolákat) végző új foglalkoztatottak tudásával és készségeivel való elégedettségre vonatkozó kérdésnél a vállalatok/egyéni vállalkozók 7,7 %-a válaszolta azt, hogy elégedettek, a 83,7 %-a pedig nem elégedett. Az elégedetlenség okainál a vállalatok/egyéni vállalkozók főképp azt a választ adták, hogy az újonnan foglalkoztatottaknak nincs elegendő gyakorlatuk, gyakorlati tudásuk és munkaszokásuk, túl kevés az elméleti tudásuk, motivációjuk, kezdeményezőkézségük stb.
- A kérdésre, hogy a közeljövőben szándékoznak-e tanulószerveződéses gyakorlati képzést, ill. inasképzést folytatni, a vállalatok 40,4 %-a IGEN-nel válaszolt, az 51,9 %-a pedig NEM-mel. A vállalatok számára a legérdekesebb inasképzési programok a következők: gépészet/mechatronika, villanyszerelő, vendéglátóipar, fémformáló, bádogos/tetőfedő, szerelő, szobafestő, fodrász.
- A kiírt szakképzőhelyekre vonatkozó kérdésre a vállalatok 23,2 %-a azt válaszolta, hogy vannak bejelentett tanulóhelyei, 76,8 %-a pedig, hogy nem. Az igen válaszokat adók (9 vállalat) összesen 33 szakképzőhelyet írtak ki.

- Arra a kérdésre, hogy rendelkeznek-e szakképzett mentorokkal, a vállalatok 67,3 %-a IGEN-nel, a vállalatok 25 %-a pedig NEM-mel válaszolt. Az igennel válaszoló vállalatokban (23 vállalat) összesen 58 mentor van.
- Arra a kérdésre, hogy készek-e a tanulóknak bemutatni a munkafolyamatokat és a szakmát, a vállalatok 75 %-a IGEN-nel válaszolt, 17,3 %-a pedig elutasította ezt a lehetőséget, a vállalatok 7,7 %-a pedig nem válaszolt a kérdésre.
- A kérdésre, hogy részt kívánna-e venni a DUAL TRANSFER projekt tevékenységeiben, a vállalatok 46,2 %-a IGEN-nel válaszolt, a vállalatok 45,2 %-a pedig elutasította az együttműködést.